

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní umělecká škola, Ostrava – Moravská Ostrava,
Sokolská třída 15**

Sokolská třída 15, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava

Identifikátor školy: 600 004 368

Termín konání inspekce: 13. – 16. duben 2004

Čj.:	n5-1076/04-12002
Signatura:	kn6kx537

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním, tanečním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době konání inspekce, školní rok 2003/2004
- ❖ Materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním, tanečním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době konání inspekce, školní rok 2003/2004
- ❖ Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v hudebním, tanečním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době konání inspekce, školní rok 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola, Ostrava – Moravská Ostrava (ZUŠ) byla do sítě škol zařazena 27. května 1996. V souladu s posledním Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 28 451/2002-21 ze dne 2. června 2003 s účinností od 1. září 2003 (Rozhodnutí o zařazení do sítě škol) je výuka realizována v hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru v samostatné budově na Sokolské třídě 15 a na odloučeném pracovišti v prostorách Základní školy Ostrava – Lhotka.

Kapacita školy je stanovena na 900 žáků. Dle výkazu škol MŠMT V 24-01 bylo v letošním školním roce zapsáno celkem 633 žáků, z toho v hudebním oboru (HO) 409 žáků, v tanečním (TO) 58 žáků, ve výtvarném (VO) 154 žáků a v literárně-dramatickém (LDO) 12 žáků.

Výchovně-vzdělávací činnost probíhá dle schválených učebních dokumentů MŠMT č.j. 18 418/95-25 - *hudební a literárně-dramatický obor*, č.j. 17 620/2003-22 a č.j. 17 621/2003-22 - *taneční obor* a č.j. 18 455/2002-22 - *výtvarný obor*.

Vzdělávání je členěno na přípravné studium, základní studium I. a II. stupně. Rozšířené vyučování je realizováno u jednoho žáka hudebního oboru a u 8 žáků II. stupně tanečního oboru. Výuka je organizována individuální, skupinovou i kolektivní formou.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku sledovaných oborů (HO, TO a VO) zajišťuje celkem dvacet devět učitelů včetně ředitele, z nichž je dvacet sedm učitelů plně kvalifikovaných ve smyslu příslušné vyhlášky o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti. Dva učitelé výtvarného oboru nesplňují podmínku pedagogické způsobilosti. Velká část výuky je zabezpečena zaměstnanci na stálý pracovní poměr, část učitelů (deset) je v krátkodobém pracovním poměru. Absence pedagogické způsobilosti je eliminována dlouholetou pedagogickou praxí vyučujících.

Organizační struktura respektuje ustanovení vyhlášky o ZUŠ a je přehledně popsána ve *Vnitřním řádu školy*. Pro týmovou práci při řízení školy přidělil ředitel příslušné kompetence své zástupkyni (oba ve funkci od roku 1999). Pravidelná je spolupráce vedení školy s uměleckou radou, jejíž členové jsou současně předsedy předmětových komisí a koordinují pedagogickou činnost učitelů příslušných oddělení. Práce předmětových komisí hudebního oboru byla zjištěna velmi rozdílná, patrná byla nejednotnost a nesystematičnost.

Výrazně se zlepšila mezioborová spolupráce, která se pozitivně promítá do realizace školních projektů. Činnost metodických a poradních orgánů se řídí tzv. *Dramaturgickým ročním plánem školy*, který je měsíčně upřesňován s vymezením odpovědnosti za daný úkol. O měsíčních plánech a úkolech jsou učitelé informováni na pravidelných poradách, na kterých mají možnost předkládat své návrhy. Ředitel podporuje vstřícné a přátelské vztahy mezi zaměstnanci.

Kontrolní systém je zaměřen na sledování kvality výuky a na zvyšování úrovně práce učitelů. Četnost vnitřní kontroly (kontrola pedagogické dokumentace jednou měsíčně, hospitační činnost atd.) je poměrně vysoká, přesto závěry a negativní zjištění nejsou využívána pro zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu.

Sebevzdělávání a dalšího vzdělávání se účastní jen minimum pedagogů. Tato skutečnost se u některých vyučujících klavírního oddělení negativně promítá do výběru klavírní literatury pro žáky. Z dechového oddělení se pouze dva učitelé pravidelně zúčastňují „Letní školy staré hudby v Prachaticích“, školení a seminářů J. Kvapila a Fr. Malotína. Nově získané poznatky byly ve výuce patrné a pozitivně ovlivnily způsob jejího vedení. Ostatní učitelé hry na zobcové flétny s vystudovanou odlišnou aprobačí se dále nevzdělávají, což negativně ovlivňuje jejich výuku. Velmi dobrá je aktivita vyučujících tanečního oddělení, kteří ve spolupráci s vedením školy již několik let pořádají taneční semináře a kurzy pro širokou pedagogickou veřejnost.

Vedení školy nemá zpracovaný systém vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů, neustavilo poradní a uvádějící učitele pro pedagogy, kteří začínají vyučovat kolektivní předmět (např. pro učitelku hudební nauky).

Personální podmínky ve sledovaných předmětech jsou dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

ZUŠ je bezbariérovou školou s velmi dobrými podmínkami pro výuku všech sledovaných oborů. Ve vstupních prostorách školy (suterén) je žákům k dispozici centrální šatna se šatnářkou.

K výuce je využíváno celkem jednatřicet učeben. Třídy pro individuální výuku hudebního oboru jsou prostorné, velmi dobře vybavené. Jsou zde především dobře udržované klavíry (křídla i pianina, v některých třídách oba nástroje – využívány pro komorní hru pro dva klavíry). Vyučující mají možnost používat audio techniku, metronom a další pomůcky, které však v průběhu sledovaných hodin byly využity jen ojediněle.

Specializovaná učebna hudební nauky je velmi dobře vybavena novou moderní tabulí s notovou osnovou, pianinem, kvalitní audio i videotechnikou, nástroji orffovského instrumentáře. Nový koberec je využíván pro rytmicko-pohybové činnosti v prostoru mezi tabulí a lavicemi.

Koncertní sál školy slouží současně jako učebna hudebního oboru.

Taneční předměty jsou vyučovány ve dvou tanečních sálech, z nichž jeden ve druhém patře budovy je vybavením a prostorovým členěním na velmi dobré úrovni. Jeho součástí je vysouvací jeviště s protiskluzovou krytinou. Druhý sál v přízemí školy je menších rozměrů a vybavením nedosahuje kvalit výše uvedené učebny. Vysokou úroveň má zázemí pro žáky i vyučující tohoto oboru. Šatny i sociální zařízení jsou nadstandardně vybaveny. Kostýmová základna je pestrá a bohatá a je pravidelně obnovována a doplňována. K uskladnění kostýmů je využit kabinet vyučujících.

Výtvarný obor má pro svoji činnost vytvořeny optimální prostorové a materiální podmínky. Vzhledem ke svým potřebám má k dispozici potřebný počet účelně zařízených a vybavených učeben (ateliéry pro kresbu a malbu, modelovnu, grafickou dílnu) a další potřebné pracovní a sociální zázemí pro žáky i pedagogy. Pracovny jsou vzhledem k počtu vyučovaných žáků prostorné a svým vybavením a uspořádáním pro výchovně-vzdělávací práci funkčně uzpůsobené. Rovněž vybavení výtvarnými pomůckami, materiálem a odbornou literaturou je velmi dobré. Poskytuje kvalitní podmínky pro realizaci vzdělávacího procesu v plném rozsahu výtvarných činností požadovaných závaznými učebními dokumenty.

Prostředí všech učeben je esteticky podnětné, na chodbách jsou umístěny kvalitní výtvarné práce žáků.

Na odloučeném pracovišti ve Lhotce probíhá výuka v učebnách základní školy. Svou velikostí jsou třídy dostatečně prostorné, ale vnitřním výzdobou určenou pro jiný typ školy méně podnětné. Klavíry nebo elektronické klávesové nástroje byly využity ve sledované výuce jen minimálně. Další vybavení nábytkem je účelově přizpůsobeno kolektivní výuce. Pro potřeby hudební nauky je ve třídě tabule s notovou osnovou.

Celkově jsou materiálně-technické podmínky pro výuku velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace vyučovaných oborů

Vzdělávací program hudebního, tanečního i výtvarného oboru je realizován v souladu s aktuálním Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol.

Porovnáním platných učebních plánů *hudebního oboru* s reálnou výukou dokladovanou rozvrhy hodin, výkazy žáků a vyučovaných hodin, třídními knihami pro individuální i skupinovou výuku bylo zjištěno nedodržování učebních plánů v hodinové dotaci i předmětové skladbě. V klavírním oddělení není předmět „Doprovod, komorní hra, hra v orchestru, základy hudební skladby, hra na varhany, hra na harfu“ zajištěn u 58 žáků v rozsahu stanoveném učebním plánem č. 2a. V dechovém oddělení předmět „Komorní hra, hra v souboru, orchestr“ není navštěvován 21 žáky. V oddělení elektronických klávesových nástrojů je 5 žáků zařazeno do vyšších ročníků, než umožňuje čtyřletý učební plán č. 2b (dva páté a tři šesté ročníky). Rovněž 19 žáků hudebního oboru bylo v rozporu s učebním plánem č. 2a, 2b, 5a, 6 a 9 nesprávně zařazeno do příslušných ročníků v I. stupni základního studia.

V předmětu „Hudební nauka“ není vypracován systém kontroly docházky žáků – např. ve sledovaném prvním ročníku bylo zapsáno 26 žáků, v době konání inspekce byli přítomni 3 žáci, ve třetím ročníku bylo zapsáno 30 žáků, byli přítomni pouze 2 žáci. Kontrolou povinné dokumentace bylo zjištěno, že v třídních knihách jsou prokazatelně evidováni tzv. osvobození žáci z docházky do tohoto předmětu. Jedná se celkem o 62 žáků od prvního do pátého ročníku, kteří jsou klasifikováni na základě individuální zkoušky. Dále bylo kontrolou výkazů žáků a odučených hodin zjištěno, že 13 žáků není do hudební nauky zapsáno vůbec.

Sledované předměty *hudebního oboru* (Hra na klavír, Hra na flétnu, zobcovou flétnu, saxofon, bicí nástroje, Hudební nauka, Komorní, souborová a orchestrální hra) jsou vyučovány podle platných učebních osnov z roku 1980 – 1985. Záznamy o probíraném učivu vedené v třídních knihách ve školním roce 2003/2004 a záznamy o obsahu hraného repertoáru, vedené v protokolech o postupových zkouškách za školní rok 2002/2003, mají dostatečnou vypovídací hodnotu a dokladují dodržování požadavků stanovených osnovami. Dílčí nedostatky v dodržování učebních osnov se vyskytly při výuce hry na bicí nástroje u žáků ve II. stupni základního studia. Z důvodu absence potřebných nástrojů (laditelných

tympanů a melodických bicích nástrojů) nemůže výuka neprobíhat v plném rozsahu stanoveném učebními dokumenty.

V *tanečním oboru* probíhá výuka podle platných učebních dokumentů, vnitřní učební plán je sestaven s ohledem na aktuální stav jednotlivých ročníků. Z tematických plánů vypracovaných v souladu s inovovanými učebními osnovami je zřejmá profilace oboru na současný tanec. Není dodržena hodinová dotace pro poskytování korepetice.

Výuka *výtvarného oboru* je organizována formou skupinového vyučování v přípravném a základním studiu I. a II. stupně dle upravených učebních plánů.

Evidence docházky do kolektivních předmětů hudebního i výtvarného oboru je prováděna formálně. Zápisy o průběhu vzdělávání nejsou dostatečně průkazné.

Ve výtvarném oboru je výuka realizována v souladu s učebními plány i učebními osnovami. V hudebním a tanečním oboru byly v dodržování učebních dokumentů zjištěny nedostatky. Dokumentace sledovaných oborů nezachycuje dostatečně průběh vzdělávání.

Kontrolu plnění učebních dokumentů provádí vedení školy na základě vnitřního plánu kontrolní činnosti. Využívá k tomu třídní dokumentaci, hospitační zjištění z přímé vyučovací práce učitele nebo poznatků z veřejné prezentace třídy a ze závěrů z komisionálních zkoušek. Zjištěné skutečnosti nejsou efektivně využívány k odstranění nedostatků.

Vzhledem ke zjištěným nedostatkům v hudebním oboru není kontrola naplňování učebních dokumentů dostatečně účinná.

Rozvrhy pro individuální, skupinovou i kolektivní výuku zohledňují potřeby žáků a respektují širokou spádovost školy. Přesto v době inspekce nebyla docházka žáků do výuky sledovaných oborů uspokojivá. Psychohygienické zásady z hlediska sestavení rozvrhu hodin a struktury vyučovacích hodin byly dodrženy jak v individuální výuce, tak ve vyučovacích blocích nehudebních oborů.

Školní řád pro žáky je konkrétní a obsahuje základní pokyny pro chování žáků ve škole. Vzhledem k přetrvávajícím problémům s docházkou žáků především do kolektivních předmětů v něm chybí ustanovení o povinnosti zúčastňovat se těchto předmětů. Provozní řády odborných učeben výtvarného oboru jsou vyhotoveny s ohledem na specifické podmínky výuky a dostatečně chrání bezpečnost žáků.

Stávající informační systém vytváří předpoklady pro včasné a dostatečné předávání informací žákům i jejich rodičům. Informovanosti veřejnosti a propagaci školy je ze strany vedení věnována dostatečná pozornost.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudebním oboru v předmětech: Hra na klavír, Hra na dechové a bicí nástroje, Komorní a souborová hra, Hudební nauka

Hra na klavír, komorní hra

Výuka byla sledována v hodinách šesti učitelek u žáků I. a II. stupně základního studia. Hru na klavír zabezpečují odborně i pedagogicky způsobilé vyučující, které mají většinou bohaté pedagogické zkušenosti. Učitelky zpracovaly orientační individuální studijní plány žáků na celý školní rok. Stanovené cíle jsou reálné, zohledňují individuální schopnosti žáků. Současně s osnovami požadovaných složek klavírní hry je v menší míře plánována a realizována elementární improvizace.

Vybavení učeben vyhovuje plánovaným cílům i realizovaným činnostem. Při výuce byly využívány dobře udržované nástroje (křídla, pianina), podnožka pod nohy a většinou léty osvědčený výběr klavírní literatury, jen ojediněle zachycující moderní trendy. Některé

učitelky zapůjčují zejména starším žákům audio nahrávky hraných skladeb (z oblasti sólové i komorní hry). Průběžné větrání učeben, výborné akustické podmínky i vhodné členění učiva v hodinách spolu s respektováním individuálního pracovního tempa žáků jsou příznivé pro dodržování zásad psychohygieny.

Od počátku hry na klavír učitelky vytvářely a upevňovaly u žáků správné nástrojové návyky. Cílem výuky ve sledovaných hodinách bylo rozvíjení individuálních technických dovedností a muzikálních schopností žáků. Výběr volené, žánrově pestré klavírní literatury je u většiny učitelek ověřen mnohaletou praxí. Důraz je kladen na hru z paměti. Učitelky dobře volenými metodami podněcovaly dynamickou, rytmickou a u starších žáků také harmonickou představivost v souvislosti s charakterem skladeb, se stavbou melodické linie a jejím frázováním. Efektivně propojovaly znalosti žáků z hudební teorie s nástrojovou praxí. Motivovaly žáky především věcně správným výkladem, v menší míře vzorovým předehráváním. Trpělivě procvičovaly látku se žáky v hodině, důsledně dbaly, aby žáci pochopili a uměli zdůvodnit postup při řešení procvičovaného problému. Jen ojediněle vedly žáky k sebehodnocení.

Nástrojové schopnosti a dovednosti uplatňuje většina žáků při čtyřruční hře a hře na dva klavíry, vyspělejší žáci pak v instrumentálních souborech různého nástrojového uskupení. Výrazným rysem souhry bylo soustředěné sledování partu spoluhráčů, obsahu jednotlivých částí hraných skladeb, nalezení odpovídajícího tempa i dynamiky. Výborné technické nástrojové dovednosti žáků podtrhovaly výsledný muzikální výkon a citový prožitek. Zdařilý výsledek učení žáků ve sledovaném předmětu byl ověřen na školním koncertu.

Žáci byli na vyučování velmi dobře připraveni, pohotově reagovali na pokyny vyučujících. Oceňován byl každý dílčí pokrok. Ve sledované výuce vládla přátelská atmosféra.

Vzdělávání a výchova žáků ve hře na klavír a v komorní hře měly celkově velmi dobrou úroveň.

Hra na dechové a bicí nástroje, souborová hra

Hospitace byly provedeny v individuální výuce a přímým pozorováním generální zkoušky před veřejným vystoupením. Výuka učitelů, kteří se dále vzdělávají, měla jasně stanovený cíl v souladu se zařazením žáka do ročníku a s ohledem na jeho individuální schopnosti. Návaznost použité literatury svědčila o postupném rozvoji žakových dovedností v návaznosti na již probrané učivo. Instrumentální hra byla podpořena harmonickým doprovodem (nahrávka nebo korepetice). Individuální schopnosti byly rozvíjeny pomocí technických cvičení. Získané dovednosti byly předvedeny při interpretaci přednesové skladby. Bylo patrné, že někteří učitelé dokázali variabilitou vyučovacích metod dovést i méně talentovaného žáka k pěknému výkonu. Velkou motivací byla společná hra učitele se žákem nebo možnost zahrát vybranou skladbu na veřejnosti. Žáci druhého stupně měli příležitost se ke skladbě i její interpretaci vyjádřit a v menších sekvencích prokázat i vlastní interpretaci. Výběr skladeb z oblasti populární hudby byl rovněž pro starší žáky výraznou motivací.

Všechny získané znalosti a instrumentální dovednosti byly zúročeny při prezentaci před učiteli i dalšími žáky školy. Všichni instrumentalisté prokázali, že výběr skladeb byl úměrný jejich technické vyspělosti. Zvládnutí drobných intonačních nedostatků svědčilo o jejich psychické stabilitě spojené s dobrou domácí přípravou.

Vystoupení všech instrumentálních souborů opět prokázalo smysluplnost a oprávněnost komorní a souborové hry v učebních plánech. Žáci prokázali jednotné metrické i rytmické citění, dodržení fráze a smysl pro dynamiku. Zvláště výkon hráče na bicí nástroje byl ukázkou dokonalého zvládnutí techniky spojené s rytmickou invencí.

V přímém rozporu s výukou realizovanou v kmenové škole byla výuka sledovaná na odloučeném pracovišti. Žáci neměli správně upevněné elementární dovednosti, velmi obtížně se orientovali v notovém zápisu a chybně jej interpretovali. Plánování učiva sice vycházelo z učebních osnov, ovšem nerespektovalo individualitu žáka a jeho schopnosti. Použitá literatura nerozvíjela žákovy znalosti, ale vedla jej k motorickému opakování. Učitel nemotivoval ani vlastním příkladem, ani příkladem z praxe. Výběr přednesové skladby byl evidentně nad možnosti žáka. Chybějící další vzdělávání pedagogů ve hře na zobcovou flétnu a metodice nástroje se ve sledované hodině projevíly velmi negativně. Tento diametrální rozdíl v úrovni výuky prokazuje nejednotnost výuky hry na zobcovou flétnu, nesystematickou práci předmětové komise a nedostatečnou kontrolu průběhu a výsledků výchovně-vzdělávacího procesu uvnitř školy.

Žáci hudebního oboru uplatňují získané dovednosti ze hry na zvolený hudební nástroj v řadě souborů a orchestrů, které na škole pracují pod vedením zkušených pedagogů.

Vzdělávání a výchova v oddělení dechových a bicích nástrojů měla ve sledovaných hodinách dobrou úroveň.

Hudební nauka

Výuka byla sledována v prvním, druhém a ve třetím ročníku I. stupně. Kvalifikovaná učitelka vyučuje předmět prvním rokem. Pro jednotlivé ročníky vypracovala tematické plány učiva. Vycházela z požadavků osnov zpracovaných původně pro sedm ročníků. Preferovala múzický a činnostní ráz výuky. Předmět hudební nauka je vyučován ve velmi dobře vybavené specializované učebně. Učitelka v průběhu výuky využila pro potřeby plánovaného učiva klavír, tabuli s notovou osnovou, učebnici Mladí muzikanti, zpěvníky, nástroje orffovského instrumentáře, obrazovou dokumentaci i kvalitní audio nahrávky. Větráním třídy a zařazovanými přestávkami mezi výukou jednotlivých ročníků byly dodržovány základní psychohygienické zásady.

Ve sledovaných hodinách připravila začínající učitelka pro žáky náročný sled činností – pěveckých, rytmických, sluchových, hudebně-teoretických, poslechových. Zařazena byla i skryvačka, herní činnosti na koberci před tabulí nebo v lavicích. Učitelka výborně doprovázela zpěv žáků na klavír, vhodně zařazovala přede hry, mezihry i do hry. Zpěvu nepředcházelo rozezpívání, ale žáci byli vedeni k hlasové hygieně. Pro rytmické činnosti volila učitelka většinou hravé formy (např. hra na rytmickou ozvěnu s kamínky nebo s nástroji orffovského instrumentáře). Při rytmické hře na tělo zvolila nepřiměřeně rychlé tempo vzhledem k věku a zkušenostem žáků (druhý ročník), neopravovala nepřesnosti a chyby. Pro poslechové činnosti ve třetím ročníku vybrala kvalitní ukázky. Jejich množství (devět ukázek v cca 15 minutách) nemohlo žákům poskytnout ani žánrovou orientaci ani citový prožitek. Výklad učitelky o skladateli většinou formou čteného zápisu z učebnice nebyl dostatečně motivující.

Jednotlivé činnosti ve sledované výuce na sebe rychle navazovaly. Proto někteří žáci nepochopili zadaný úkol, či ho nesprávně prováděli. Učitelka věnovala méně prostoru opakování látky. Důsledně nesledovala, zda žáci vše správně pochopili. Nepřiměřená byla také účast žáků ve vyučování – v prvním a třetím ročníku bylo ze zapsaných žáků přítomno 11 % a 6 %. Pouze ve druhém ročníku docházka žáků odpovídala více skutečnosti – ze 20 zapsaných bylo přítomno 13 žáků.

Ve výuce předmětu hudební nauka si začínající učitelka teprve vytváří svůj osobitý styl a formy práce pro naplnění obsahu učiva. Inspirovaná absolvovaným dalším vzděláváním se snaží aplikovat získané poznatky do výuky. V průběhu sledovaných hodin učitelka žáky pozitivně motivovala, byla vstřícná při komunikaci. V průběhu výuky vládla nestresující přátelská atmosféra.

Vzdělávání a výchova žáků v hudební nauce měly dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tanečním oboru

Hospitováno bylo v předmětu „Přípravná taneční výchova“, „Současný tanec“ a „Taneční praxe“ v I. stupni základního studia a ve II. stupni rozšířeného studia. Třidvaceti hodinový úvazek je rozdělen dvěma plně kvalifikovaným pedagogům s úvazky 16 a 7 hodin, kteří splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Na stávající počet hodin je vyčleněno pouze 11 hodin korepetic, což je v rozporu s učebními plány.

Tematické plány jsou zpracovány se zaměřením na současný tanec. Plánování výuky probíhá standardním způsobem, vhodnost a přiměřenost cílů výuky byly přizpůsobeny aktuálnímu stavu třídy a méně už velmi nízkým počtům žáků, především ve vyšších ročnících. Studijní plány jednotlivých ročníků i předmětů byly sestaveny s ohledem na technické dispozice žáků a na obsahovou stránku učebních osnov, převážně však na spodní hranici náročnosti. Především žáci II. stupně rozšířené výuky prokazovali velmi nízkou úroveň znalostí a technických dovedností, které jsou předpokladem pro zařazení do rozšířeného studia. Rozšířené studium ve II. stupni je dle učebních dokumentů určeno pro velmi talentované žáky.

Vybavení oboru učebními pomůckami je velmi dobré. Vhodné ozvučení učeben umožňuje praktické využití audiovizuální techniky. V průběhu sledované výuky byla prakticky využívána.

Celková organizace výuky byla negativně ovlivněna velmi nízkými počty žáků ve skupinách. Zvýšila se sice aktivita žáků a vyučující měli větší prostor pro individuální přístup, ovšem vzhledem k tomu, že se jedná o kolektivní výuku, nemohly být některé formy výuky využity.

V zajímavých a hravých pohybových činnostech a cvičeních byl u nejmladších žáků rozvíjen přirozený taneční projev a návyk správného držení těla. Prostřednictvím řízených činností si žáci uvědomovali pohyby svého těla, méně už se zabývali prostorovým členěním učebny a hudebním cítěním. Absence živé hudby neposkytovala žákům nezbytný emotivní zážitek, nenapomáhala pohybu. Práce v rytmicko-pohybové přípravě žáků nebyla dostatečně využita. Technikou současného tance byly u starších žáků dále rozvíjeny pohybové znalosti získané taneční přípravou v základních polohách na zemi i na volnosti. Žáci jsou průběžně seznamováni s technikami moderního tance - Marty Graham a José Limon, jazz dance, které byly zaměřeny na vypracovávání technické stránky pohybu spojené s vnitřními pocity. V době inspekce se žáci tanečního oboru připravovali na taneční koncert, proto veškeré hodiny taneční praxe byly věnovány opakování již nastudovaných choreografií. Výběr hudebních předloh odpovídal choreografickým představám vyučujících, výběr tanečních technik byl adekvátní hudební předloze, ale byl značně omezen technickými možnostmi a dovednostmi žáků.

V hodinách nechybělo střídání rušných a klidnějších činností. Relaxačním částem byla věnována dostatečná pozornost, také pitný režim u nejmenších dětí byl dodržen. Komunikace mezi vyučujícími a žáky v hodinách vycházela ze vzájemné důvěry, byla otevřená a přátelská.

V průběhu školního roku jsou žáci hodnoceni slovně. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků bylo v hospitované výuce využito jen ojediněle. Rovněž na estetický vzhled žáků nebyl kladen dostatečný důraz. Nevhodný cvičební úbor (s výjimkou přípravného ročníku) neumožňoval vyučujícím detailnější kontrolu. Často užívaná pochvala za správné a uvědomělé provedení zadávaného úkolu, stejně jako názorný příklad vyučujících byly pro žáky motivující. Výraznou motivací žáků všech věkových skupin je zapojování oboru do prezentace školy na veřejnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tanečním oboru jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru

Výuka je organizována v 15 skupinách žáků pod vedením čtyř odborně způsobilých vyučujících. Jedním je ředitel školy, který vyučuje 6 hodin týdně. Rovněž další dva pedagogové, z nichž jeden ukončí v ZUŠ pracovní poměr se závěrem letošního školního roku, vyučují na nízký pracovní úvazek. Přímé sledování výchovně-vzdělávací práce mohlo proběhnout z organizačních důvodů pouze u dvou učitelů. Vlastní průběh vyučovacích lekcí byl charakteristický vysokou absencí žáků. Rovněž opožděné příchody dětí v některých případech narušovaly průběh úvodní části hodin.

Plánování a příprava sledované výuky vycházely z platných učebních dokumentů. Přestože stanovení výtvarného úkolu a vysvětlení postupu práce neměly výraznější motivační charakter a otázkám výtvarné teorie a kultury, které přímo souvisely s realizovanými výtvarnými činnostmi nebyla věnována přiměřená pozornost, měly vyučovací jednotky zřejmé cíle. Jednotlivé úkoly z oblasti prostorové tvorby (keramický reliéf s krajinným motivem, modelování mušle dle modelu ve zvětšeném měřítku) a plošné tvorby (studijní kresba) byly svojí náročností vhodně přizpůsobeny věku žáků a jejich možnostem. Výběrem pro žáky přitažlivých výtvarných činností se tak učitelkám dařilo podnítit jejich zájem o výtvarnou práci. Tento byl dále posilován individuálním přístupem pedagogů k žákům, průběžným hodnocením a oceněním úspěchu. Učitelky taktně, ale důsledně, upozorňovaly na nedostatky, v případě potřeby poskytovaly názornou ukázkou a pomoc. Odborně správně vedly žáky k zvládnutí základních výtvarných postupů a principů. Vedle osvojování a upevňování nezbytných výtvarných dovedností vytvářely prostor pro rozvoj jejich výtvarného citění a myšlení.

Sledované hodiny probíhaly v učebnách, které svými prostorovými dispozicemi a funkčním vybavením poskytovaly adekvátní pracovní prostředí. Materiálně-technické zajištění výuky potřebným výtvarným materiálem a pomůckami bylo ve vztahu k realizovaným činnostem velmi dobré.

Žáci pracovali soustředěně a se zájmem. Během výuky prokazovali dobrou úroveň získaných výtvarných dovedností a pracovních návyků. Jejich aktivita a zájem o tvůrčí činnost byly dále posilovány partnerským dialogem s učitelkami, při citlivém hodnocení pracovních výsledků a ochotném poskytování odborné rady.

Kvalitní žákovské výtvarné práce vystavené v prostorách ZUŠ, bohatá výstavní činnost, dobrá prezentace výtvarného oboru ve výtvarných přehlídkách a soutěžích, stejně jako úspěchy žáků ZUŠ při přijímacím řízení k dalšímu studiu na školách s výtvarným zaměřením svědčí o kvalitní práci výtvarného oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola nemá vytvořeny vlastní evaluační nástroje. Kvalita výsledků vzdělávání a výchovy je ověřována především při vystoupeních žáků na interních a veřejných vystoupeních, koncertech, soutěžích a přehlídkách, při postupových zkouškách. Běžné hodnocení je prováděno v souladu s vyhláškou o základních uměleckých školách. Veškeré výsledky škola pravidelně zveřejňuje ve výroční zprávě školy.

Rozbor zjištěných výsledků, přijímaná opatření a následná zpětná vazba na cíle, obsah a metody výuky nebyly při inspekci v písemné podobě předloženy.

Škola se pravidelně zapojuje do soutěží základních uměleckých škol pořádaných MŠMT i do soutěží pořádaných některými ze ZUŠ. V okresních kolech ve hře na nástroje a zpěvu získávají žáci pravidelně přední umístění, do krajského kola postupují spíše ojediněle.

Žáci výtvarného oboru se úspěšně zúčastňují řady soutěží a přehlídek. Taneční obor se velmi často prezentuje na veřejnosti řadou projektových představení.

Při přijímání žáků ke studiu na středních uměleckých školách jsou úspěšní především žáci výtvarného oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudebním, tanečním a výtvarném oboru jsou celkově hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny a rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Kontrolou příslušné dokumentace byl zjištěn soulad údajů uvedených ve Zřizovací listině školy s Rozhodnutím o zařazení ZUŠ Ostrava – Moravská Ostrava do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Zřizovací listina svými údaji a identifikačními znaky koresponduje s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 28451/2002-21 ze dne 2. června 2003 a účinností od 1. září 2003.
2. Výpis MŠMT ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení k č.j. 28451/2002 - 21 ze dne 2. června 2003.
3. Zřizovací listina vydaná usnesením č. 29/4 Rady Krajského úřadu Moravskoslezského kraje č.j. ZL/008/2001 ze dne ze dne 29. června 2001 a účinností od 1. dubna 2001 a Dodatek č. 1 D1/ZL/008/2001 ze dne 27. září 2001 účinný od 1. října 2001 (mění znění čl. IX).
4. Výkaz Škol (MŠMT) V 24-01 o základní umělecké škole podle stavu k 15. říjnu 2003 ze dne 16. října 2003.
5. Osobní spisy pedagogických zaměstnanců ve školním roce 2003/2004 (hudební, taneční a výtvarný obor)
6. *Vnitřní řád pro zaměstnance – organizační řád* ze dne 1. ledna 2001.
7. *Školní řád* bez data.
8. *Dramaturgický – roční - plán akcí ZUŠ ve školním roce 2003/2004* ze dne 28. srpna 2003
9. Třídní knihy pro individuální, skupinové a kolektivní vyučování hudebního, tanečního a výtvarného oboru za školní rok 2003/2004.
10. Výkazy žáků a vyučovaných hodin hudebního, tanečního a výtvarného oboru za školní rok 2003/2004.
11. Rozvrhy hodin na II. pololetí školního roku 2003/2004.
12. Záznamy z pedagogických a uměleckých rad (školní rok 2002/2003, 2003/2004).
13. Záznamy z provedených hospitací a kontrol ve školní roce 2003/2004.
14. Protokoly o přijímacích zkouškách za školní rok 2003/2004.

15. Protokoly o postupových zkouškách za školní rok 2002/2003.
16. Podkladová dokumentace ČŠI (dotazníky pro předsedy předmětových komisí).
17. Učební plány pro hudební obor č.j. 18 418/95-25 s platností od 1. září 1995.
18. Úprava vzdělávacího programu tanečního oboru základních uměleckých škol pro přípravné studium a I. stupeň základního studia č.j. 17 620/2003-22 s platností od 1. září 2003.
19. Vzdělávací program tanečního oboru základních uměleckých škol pro II. stupeň základního studia, rozšířené studium a studium pro dospělé č.j. 17 621/2003-22 s platností od 1. září 2003.
20. Učební plány a učební osnovy pro výtvarný obor č.j. 18 455/2002-22 s platností od 1. září 2002.
21. Učební osnovy pro vybrané předměty hudebního oboru:
 - č.j. 20 876/80-35 s účinností od 1. září 1980 – přípravné studium hry na hudební nástroje, přípravná hudební nauka,
 - č.j. 11 393/81-35 s účinností od 1. září 1981 - I. stupeň základního studia hry na hudební nástroje, hudební nauka ,
 - č.j. 14 466/85-35 s účinností od 1. září 1985 - II. stupeň základního studia hra na hudební nástroje.

ZÁVĚR

Ve školním roce 2003/2004 probíhá organizace výchovně-vzdělávacího procesu v souladu s vyhláškou o základních uměleckých školách.

Personální podmínky školy umožňují realizovat deklarovaný vzdělávací program v požadovaném rozsahu. Na základě hospitačních zjištění nezabezpečuje vedení školy odpovídající metodickou pomoc začínajícím pedagogům (Hudební nauka). V práci předmětových komisí byly shledány rezervy, především v oblasti vzájemné předmětové komunikace. Naopak velmi dobrá mezioborová spolupráce se dlouhodobě pozitivně projevuje v užším propojení jednotlivých oborů.

Velmi dobré prostorové podmínky a kvalitní materiálně-technické vybavení školy zajišťují potřebné zázemí pro realizaci výuky v hudebním, výtvarném i tanečním oboru.

V dodržování učebních dokumentů byly opakovaně shledány nedostatky (viz závěry z předchozí inspekční zprávy č.j.145 202/98-012002 ze dne 27. – 30. dubna 1998).

V hudebním oboru není vysoké procento žáků zařazeno do výuky povinných předmětů souvisejících s komorní a souborovou hrou a velké procento žáků prokazatelně nenavštěvuje hudební nauku. Řada starších žáků byla ve hře na nástroj zařazena do příslušných ročníků I. stupně v rozporu s učebními plány.

V tanečním oboru není dodržena hodinová dotace u korepetice. Rovněž zařazení žáků do rozšířené výuky II. stupně není zcela v souladu s předpoklady stanovenými učebními dokumenty. Výuka ve výtvarném oboru je realizována v souladu se vzdělávacím programem.

Kontrolní systém není realizován dostatečně zodpovědně. Docházka žáků do kolektivních předmětů je celkově velmi slabá a ze strany vedením není vypracován systém sledování docházky žáků do povinných kolektivních předmětů. K odstranění tohoto nedostatku nebyla přijata žádná účinná opatření. Kvalita kontrolované dokumentace byla průměrná, neposkytovala dostatek informací o průběhu vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hudebního a tanečního oboru jsou hodnoceny jako dobré. Výtvarný obor vykazuje velmi dobré výsledky jednak v soutěžích a přehlídkách a také při přijímání žáků k dalšímu studiu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	MgA. Stanislava Juchelková
Členové týmu	MgA. Libor Buchta
	PaedDr. Jiří Kachlík
	Blanka Benčíčová	
	Ing. Dalibor Vašák	

Další zaměstnanci ČŠI Marie Kučerová

V Opavě, dne 24. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Aleš Vavrečka

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Husova 17, 746 01 Opava. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK – odbor školství, mládeže a sportu, 28 října 117, 702 18 Ostrava	2004-06-23	n5-1124/04-12002
MSK – krajský úřad, PhDr. Jaroslava Wenigerová, nám. hejtmana, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-06-23	n5-1125/04-12002

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.